EU verraadt eigen principes met ongewijzigde EU-Israël overeenkomst

EU-ministers van Buitenlandse Zaken spraken dinsdag 15 juli in Brussel over maatregelen tegen Israël. Zij werden het niet eens en besloten om de associatieovereenkomst tussen de EU en Israël niet op te schorten.

Amnesty International veroordeelt de opstelling van de EU. ”Dit zal de geschiedenis ingaan als één van de meest schandelijke momenten in de historie van de EU. De Europese leiders hadden de kans om een principieel standpunt in te nemen tegen de misdrijven van Israël. In plaats daarvan hebben ze groen licht gegeven om door te gaan met de genocide in Gaza, de onwettige bezetting van de Bezette Palestijnse Gebieden (IOPT) en het apartheidsregime tegen de Palestijnen.”

Tien opties voor maatregelen tegen Israël

De lidstaten kregen tien opties voorgelegd, waaronder:

- volledige opschorting van de overeenkomst
- gedeeltelijk opschorting van handel- en/of onderzoek voordelen van de EU
- een wapenembargo
- sancties tegen Israëlische ministers
- geen visumvrij reizen meer voor Israëlische burgers naar de EU
- een verbod op handel met Israëlische nederzettingen

Geen van deze opties kreeg steun van de Ministers van Buitenlandse Zaken.

“Met dit besluit verraadt de EU haar eigen regels en visie, gebaseerd op respect voor het internationaal recht en het bestrijden van autoritaire praktijken”, reageert Agnès Callamard, secretaris-generaal van Amnesty International. “De EU verraadt de mensenrechten van de Palestijnen.”

Handelsovereenkomst boven internationale verplichtingen

De EU toonde zelf met onderzoek aan dat Israël overduidelijk zijn mensenrechtenverplichtingen volgens de associatieovereenkomst schendt. “In plaats van hier maatregelen tegen te nemen en hun eigen medeplichtigheid te voorkomen, houden de lidstaten liever een gunstige handelsovereenkomst in stand dan dat ze hun internationale verplichtingen nakomen en Palestijnse levens redden,” stelt Agnes Callamard.

“Dit is meer dan politieke lafheid. Elke keer dat de EU nalaat op te treden, neemt het risico van medeplichtigheid aan de daden van Israël toe. Dit geeft een uiterst gevaarlijk signaal af aan de daders van gruwelijke misdrijven. Het geeft aan dat zij niet alleen ongestraft zullen blijven, maar zelfs beloond zullen worden.”

Lidstaten moeten heft in eigen handen nemen

Amnesty International benadrukt dat de slachtoffers op veel meer recht hebben dan loze woorden. “De lidstaten moeten nu het heft in eigen handen nemen en eenzijdig alle vormen van samenwerking met Israël opschorten, die kunnen bijdragen aan ernstige schendingen van het internationaal recht,” reageert Callamard. “Hier hoort ook een alomvattend embargo op de uitvoer van wapens en bewakingsapparatuur en gerelateerde technologie bij, en een totaalverbod op handel met en investeringen in de illegale nederzettingen van Israël in de Bezette Palestijnse gebieden.”

Mogelijkheden voor EU-lidstaten

De lidstaten moeten nu individueel of samen stappen zetten om hun acties in lijn te brengen met het internationaal recht, dat voorrang heeft boven zowel het EU-recht als het nationale recht.
Zij kunnen zich bijvoorbeeld gedragen alsof de overeenkomst is stopgezet, en alle samenwerkingsvormen met Israël die kunnen bijdragen tot ernstige schendingen van het internationaal recht eenzijdig opschorten. De lidstaten kunnen onder meer maatregelen nemen om handels- of investeringsbetrekkingen te voorkomen die bijdragen tot de handhaving van de onwettige situatie die Israël in de Bezette Palestijnse Gebieden heeft gecreëerd, zoals uiteengezet in het advies van het Internationaal Gerechtshof van 2024.

Bron: Amnesty International

16 juli 2025